בס״ד. אור ליום ה׳ פ׳ שופטים, אדר״ח אלול ה׳תשמ״ו*

אני לדודי ודודי לי[1] ר״ת אלול[2], ומבאר בזה בדרוש הידוע בלקו״ת[3], דבאלול מתחיל בחי׳ אני לדודי דהיינו בחי׳ אתערותא דלתתא, עד ראש השנה ויום הכיפורים שהם בחי׳ המשכת אלקותו ית׳ למטה בבחי׳ התגלות. דזהו אני לדודי, האתעדל״ת (מלמטה) שבחודש אלול, ואח״כ ודודי לי, ההמשכה מלמעלה בימים נוראים. אמנם הגם שענינו של חודש אלול הוא ההתעוררות מלמטה, מ״מ צ״ל ע״ז התעוררות ונתינת כח מלמעלה[4]. וזהו מה שמבאר בהמשך הדרוש, שבחודש אלול הוא זמן התגלות י״ג מדות הרחמים[5], שזהו ענין האתעדל״ע המעוררת את האתעדל״ת דאני לדודי[6].

ב) **ומבאר** זה[7] ע״פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה ואז רשאין [ומוסיף בזה כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו[8]: ויכולים] כל מי שרוצה להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם, ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו, ואח״כ בבואו להיכל מלכותו אין נכנסים כ״א ברשות ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחידי סגולה. וממשיך, שכך הענין עד״מ בחודש אלול יוצאין להקביל אור פניו ית׳ בשדה. ומבאר, דענין הארת י״ג מדה״ר הו״ע יאר ה׳ פניו אליך[9], דיש לומר, שזהו״ע מה שהמלך מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות וכו׳, ועד שאפ״ל ענין של בקשה אל המלך עצמו וכו׳. וכמבואר פרטי הענין בזה בעבודת האדם בלקו״ת שם.

ג) **והנה** בכללות דרושי חודש אלול בלקו״ת, שנסדר ונדפס ע״י כ״ק אדמו״ר הצ״צ[10], מצינו דבר פלא, שבדרושים אלה לא ישנה קעפל (כותרת) בפ״ע[11] ״דרושים לאלול״[12], ונכללו בהדרושים לפ׳ ראה. וצריך ביאור הקשר דדרושי אלול עם פרשת ראה. וגם צריך להבין מה שלא נדפסו בלקו״ת דרושים לפ׳

---

*) יצא לאור בשעתו, ״מוצש״ק פ׳ שופטים ה׳תשמ״ו״.

1) שה״ש ו, ג.

2) אבודרהם סדר תפלת ר״ה. פע״ח שער כד (שער ר״ה) פ״א. שעה״פ להאריז״ל עה״פ. ב״ח או״ח סתקפ״א ד״ה והעבירו. ועוד.

3) ראה לב, א ואילך. ובאוה״ת ראה ע׳ תתב ואילך.

4) ראה גם לקו״ת ויקרא ב, ב. ובכ״מ.

5) ראה מ״ח מס׳ אלול פ״א מ״ג. פע״ח שם.

6) ראה לקו״ת ראה כה, ב־ג. אוה״ת ראה ע׳ תשסט.

7) לקו״ת ראה לב, ריש ע״ב.

8) סד״ה לך אמר לבי ה״ש״ת.

9) נשא ו, כה.

10) ראה מכתב הצ״צ הנדפס בהוספות ללקו״ת (ג, א). מכתב כ״ק מו״ח אדמו״ר שם (ג, ב). ובכ״מ.

11) וכן אינה בדרושים לחה״פ וחה״ש (ונכללו בפ׳ ויקהל (בתו״א), צו ובמדבר).

12) ע״ד לאח״ז: דרושים לר״ה, ליוהכ״פ כו׳.

שופטים[13]. הגם שישנו ריבוי דרושים מאדמו״ר הזקן על פ׳ שופטים, הן על תחילת הפרשה (שופטים ושוטרים) והן על פסוקים שבאמצע הפרשה. וכנדפס גם באוה״ת להצ״צ, ועד״ז גם בדרושי אדמו״ר האמצעי, שכמה משניהם מיוסדים על מאמרי אדמו״ר הזקן, ונדפסו דרושים לפ׳ ראה (שלפני פ׳ שופטים) ופ׳ תצא (שאחרי׳) ולא נדפסו דרושים לפ׳ שופטים (והרי הדרושים דאלול שייכים (גם) לפ׳ שופטים[14]). גם צריך להבין דהקביעות בזמן דר״ח אלול בפ׳ שופטים מכריחה שיש שייכות ביניהם ומהי. ולהעיר מענין נפלא בדרוש הנ״ל (ד״ה אני לדודי) שבלקו״ת, שמתחיל ונדפס בדף לב. וי״ל בדא״פ שמספר לב יש בו תוכן מיוחד, כמדובר במ״א[15] רמז הדבר שבפרק לב[16] שבתניא מבואר ענין ואהבת לרעך כמוך[17], משום שענין אהבת ישראל הוא הלב והעיקר, כמארז״ל[18] זה כלל גדול בתורה. ועד״ז י״ל לגבי דף לב שבספר משנה תורה בלקו״ת שנסדר לדפוס ע״י הצ״צ, והיינו, שבדף זה (בדרוש זה) הוא הלב של הלקו״ת דמשנה תורה. ואפילו את״ל שזה שדרוש זה נדפס בדף לב הי׳ אח״כ, מ״מ קרוב לומר, שמכיון שזהו ספר בתורה, ובפרט ע״פ תורת הבעש״ט הידועה[19], אפשר ללמוד הוראה בעבודת האדם גם מפרטים כאלו.

ד) **ויש** לומר הביאור בכל זה, ע״פ משנת״ל שנקודת הדרוש הנ״ל היא אשר העבודה דחודש אלול היא כמשל המלך בשדה. ועפ״ז יומתק הקשר דדרושי אלול עם (דף) לב, דהנה כשהמלך בשדה, הרי ״השדה״ משווה כל הנמצאים בו, מכיון דשם כל אחד (בלי הבדל) רשאי ויכול להקביל פניו, והוא מקבל את כולם כו׳ (משא״כ בהיותו בעיר מלכותו, ובפרט בהיכלו, שרק המובחרים ויחידי סגולה נכנסים אל המלך). ויתירה מזו, דבהיות המלך בשדה, אזי מתבטלים המחיצות וכו׳ שבין המלך להעם, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה להם פנים שוחקות. ובכלל (ובפרט באלול[20]), אני (ישראל) ודודי (הקב״ה), כל אחד מהם הוא לב כביכול להשני. וזה תלוי בהאחדות דישראל (אני) (מה שבהיות המלך בשדה כולם שוים), כמבואר באגה״ק[21]. ויש לומר שזהו גם הקשר עם פרשת ראה, דענין הראי׳, הארת י״ג מדות הרחמים הוא שיהי׳ פנים בפנים, פנימיות רצונו ית׳ לישראל ופנימיות הרצון דישראל אליו ית׳[22] (וע״ד הנ״ל שכל אחד מהם הוא לב דהשני). וכמש״נ ראה אנכי נותן לפניכם, בחי׳ פנים בפנים[23]. [אמנם הענין דשופטים ושוטרים

---

13) ראה גם הערה בהוספות וציונים ללקו״ת (קכג, ג — בהוצאת תשד״מ ואילך).

14) ולהעיר שבכ״מ (אוה״ת דברים כרך ו ע׳ ב׳שמט. שה״ש ע׳ תקנז. ועוד) מציין הצ״צ לד״ה אני לדודי: ״בלקו״ת פ׳ שופטים״.

15) לקו״ש ח״ט ע׳ 156 הערה 23. ועוד.

16) שניתוסף כולו מאדה״ז לאחרי מהד״ק דסש״ב (ראה תניא מהדו״ק ע׳ רלו).

17) קדושים יט, יח.

18) ספרא עה״פ.

19) כתר שם טוב (הוצאת תשנ״ט) בהוספות סרכ״ג ואילך. וש״נ.

20) ואומרים פעמים בכ״י לך אמר לבי (ראה הצ״צ עה״פ).

21) סל״א. וראה גם לקו״ש ח״ט שם.

22) לקו״ת ראה שם (לב, ריש ע״ב).

23) לקו״ת ר״פ ראה. ובכ״מ.

גו'[24] הוא אדרבה, היפך ההשתוות, לברר החילוק (והמחיצות) שבין זל"ז, בין דין לדין כו'[25].

ה) **והנה** מבואר בהמשך הדרוש שם[26], שכשם שיש בחי' שדה כך יש בחי' מדבר, ארץ לא זרועה[27] אשר לא ישב אדם שם[28]. ובמשל דחודש אלול מלך בשדה (ולא במדבר) שהשדה נעלה מהמדבר. וגם בפשטות המדבר הוא ארץ לא זרועה, משא"כ השדה הוא מקום זריעה וצמיחת הלחם, ארץ[29] ממנה יצא לחם. שהלחם מבררים אותו ומעלים אותו, ולחם לבב אנוש יסעד[30], דלא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי'[31] שבלחם, הניצוץ האלקי שבלחם (כמבואר בכתבי האריז"ל[32] ובכ"מ[33]). ונמצא שהחידוש דשדה על עיר ומדבר הוא, דהעיר הם הבתים שבתוך תחום הקדושה, והמדבר הוא מחוץ לתחום הקדושה (לא ישב אדם שם), והשדה תוכנו הוא הבירור של הענינים שמחוץ לבית והכנסתם לתוך הקדושה. וזהו כללות עבודת האדם, לברר את עניני העולם ולהעלותם לאלקות. וגם מטעם זה כללות הקרבנות נק' בשם את קרבני לחמי לאישי[34], ענין הלחם, ובלשון רז"ל[35] רעייתי פרנסתי.

ו) **והנה** שלימות עבודת הקרבנות (לחמי לאישי) תהי' לע"ל דוקא. כי אף שגם בזמן הגלות ישנו ענין הקרבנות ע"י העסק בתורת קרבנות[36] כמ"ש[37] ונשלמה פרים שפתנו, שזה כולל גם ענין ונשלמה מלשון שלימות[38], מ"מ עיקר הענין בזה יהי' לע"ל, ובלשון התפלה[39] ושם נעשה לפניך כמצות רצונך, שדוקא לע"ל יהי' קיום כל המצוות, ובפרט מצות הקרבת הקרבנות שהיא עיקר העבודה[40], בתכלית השלימות. וי"ל דמפורש בקראי[41] דלע"ל יהיו ג"כ שדות (ואולי י"ל דירושלים לגבי

---

24) ר"פ שופטים (טז, יח).

25) וי"ל שזהו הרמז בזה שכ"ק אדמו"ר הצ"צ השמיט בלקו"ת [פנימיות התורה — שמגלה פנימיות התוכן דחודש אלול] דרושים לפ' שופטים — להורות, שהענין ד"שופטים" הוא היפך ההשתוות שישנה בכל חודש אלול (מצד זה שה"מלך בשדה").

26) לקו"ת שם (לב, ב).

27) ירמי' ב, א.

28) ירמי' שם, ו.

29) איוב כח, ה.

30) תהלים קד, טו.

31) עקב ח, ג.

32) ל"ת עה"פ.

33) ראה לקו"ת צו יג, ב. ובכ"מ.

34) פינחס כח, ב.

35) שהש"ר א, ט. ושם: מפרנסתי (במ'). אבל בכ"מ בדא"ח (תו"א תרומה פ, א. לקו"ת שה"ש יא, ד. יב, ג. ועוד) הוא כבפנים.

36) מנחות בסופה. וראה לקו"ש חי"ח ע' 413 ואילך. וש"נ.

37) הושע יד, ג.

38) ראה גם לקו"ת שבת שובה סז, סע"ד ואילך.

39) תפלת מוסף. וראה תו"ח ר"פ ויחי. ועוד.

40) ראה מפרשי המשנה אבות פ"א מ"ב.

41) ירמי' לב, טו. ועוד.

ביהמ״ק הוא דוגמת שדה[42], נוסף על השדות בפשטות שמחוץ לירושלים). אלא שאז יתבטלו המחיצות דעתה שבין עיר לשדה, דהגילוי שבביהמ״ק (עיר) יתפשט גם בירושלים עיר הקודש וגם בשדות ומגרשים שמחוץ לירושלים, ע״ד מארז״ל[43] עתידה ירושלים שתתפשט[44] בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות, וכמ״ש[45] ונגלה כבוד הוי׳ וראו כל בשר יחדיו גו׳.

ז) **ועפ״ז** יש לתרץ ולבאר גם הרמז בהקשר דתוכן דרוש זה (ענין ביטול המחיצות, כולם בשוה) עם פ׳ שופטים, שהוא בגלוי עם סיום הפרשה. דהנה ענין שופטים ושוטרים גו׳[24] הוא (כנ״ל) לברר החילוק (והמחיצות) שבין זל״ז, בין דין לדין כו׳, אבל כשפעולת השופטים נסתיימה ונמשכת לאח״ז בהנהגה ״ללכת בדרכיו כל הימים״[46], אזי נעשה ביטול המחיצות וכו׳ ועד אשר לאח״ז ירחיב ה״א את גבולך[47] (ע״י אשר לפנ״ז תשמור גו׳ ללכת בדרכיו כל הימים[46]), דענין ירחיב ה״א את גבולך יש לומר אשר ברוחניות זהו״ע מה שעתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות[48]. ועד שיהי׳ גם הגילוי דבחי׳ חב״ד, כמארז״ל[49] עה״פ ירחיב ה״א את גבולך דקאי על קיני קניזי וקדמוני, ומבואר בד״ה אל תצר את מואב לאדמו״ר האמצעי[50] שהם בחי׳ חב״ד. דההמשכה עכשיו היא רק בחי׳ ז״ת, ותתרחב לע״ל, וי״ל אשר זהו בפרט ע״י הקדמת העבודה דיפוצו מעינותיך חוצה באופן דהבנה והשגה (יתפרנסון מיני׳[51]), חב״ד, ולא עוד אלא שגם ג׳ הארצות (חב״ד) יהיו באופן דכיבוש, שנעשה ״בעל הבית״ גם עליהם ועד שגם חלק תורה זה ה״ז ״תורתו״ שנקראת על שמו[52].

ח) **ויהי** רצון שכן תהי׳ לנו, שע״י הקדמת העבודה דהפצת המעיינות חוצה וכיבוש חב״ד שבנפש, נבוא בקרוב ממש לכיבוש חב״ד שבעולם, עד

---

42) להעיר ד״לחמי״ (קרבנות) שבמקדש היו מביאים מירושלים — כי אף שהבהמות כו׳ הובאו ממקומות מחוץ לירושלים (רמב״ם הל׳ איסורי המזבח רפ״ז) — הרי כשהם במקומות הנ״ל אינם ״לחמי״, כי זה נעשה ע״י שהקדישום — ולבד ביכורים וכיו״ב צ״ל קידוש הקרבן קודם שיכנס לעזרה, ולאידך (לשלול תקלת מעילה — ברובא דרובא) הקדישום סמוך לכניסתם — נדרים ט, ב ובר״ן שם (או שלקחום מהגזברים — היינו מהנמצאים בלשכות שברשותם (בירושלים) — ראה משנה שקלים פ״ה. רמב״ם הל׳ כלי המקדש פ״ז). וראה רמב״ם (הל׳ מע״ש פ״ו ה״י) ״מעות הנמצאות לפני סוחרי בהמה בירושלים לעולם מעשר, שחזקת רוב העם מביאין מעות מעשר וקונין בו בהמות״, ושם (הל׳ פסולי המוקדשין פ״ו הי״ח) ״בהמה שנמצאת מירושלים וכו׳״.

43) ילקוט ישעי׳ רמז תקג. לקו״ת מסעי פט, ב.

44) ע״י שנתוסף בקדושתה.

45) ישעי׳ מ, ה.

46) פ׳ שופטים יט, ט.

47) שם, ח.

48) וכן משמע בד״ה אל תצר דלקמן (מאמרי אדמו״ר האמצעי שבהערה 50 ע׳ ד).

49) פרש״י עה״פ. רמב״ם הל׳ רוצח פ״ח ה״ד.

50) מאמרי אדמו״ר האמצעי דברים ח״א ע׳ ח ואילך. וראה גם ד״ה שלש ערים בסה״מ תקס״ה ח״ב ע׳ תשצח. ובשאר מקומות שנסמנו במאמרי אדמו״ר האמצעי שם.

51) לשון התקו״ז — סוף ת״ו. וראה כס״מ שם. הקדמת המק״מ לספרו. ועוד.

52) ראה קידושין לב, ריש ע״ב.

לכיבוש בתכלית באופן שנקראת על שמו. ויקויים זה באופן דאחישנה ובזריזות, שתיכף ומיד (בלשון הרמב"ם[53]) מסתיים הגלות, וכובשים בשלימות את ארץ שבעה עממין, ותיכף לאח"ז גם את ארץ ג' האומות, וביחד ארץ עשר עממין[54], דמספר עשר מורה על השלימות דלעתיד, וכמרז"ל שכינור דלע"ל הוא בן עשר נימין[55], ולע"ל תהי' השירה העשירית[56] והפרה העשירית[57] והמנין העשירי[58], שהקב"ה מונה את ישראל מפני רוב חיבתם[59]. וכ"ז במהרה בימינו ממש בפשטות, בזמן ומקום שלנו, נשמות בגופים, ובשמחה ובטוב לבב.

53) הל' תשובה (פ"ז ה"ה) הבטיחה תורה .. ומיד הן נגאלין.
54) שעי"ז ניתוסף גם בכיבוש דארץ ז' עממין.
55) ערכין יג, ב. וש"נ.
56) מכילתא בשלח טו, א. וש"נ.
57) רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג. וראה לקו"ש חכ"ח ע' 131 ואילך.
58) תנחומא באבער תשא ח. ועוד.
59) ראה פרש"י ר"פ שמות. ר"פ במדבר. ועוד.